

VEISTE TÕUARETUSTÖÖST HOLLANDIS

B. Wiarda

Holland on kontsentreeritud tootmisega loomakasvatusele, kus elab 15,5 miljonit inimest ning peetakse 4,5 miljonit veist, 14,5 miljonit siga, 1,75 miljonit lammast ja 85 miljonit kodulindu. Tabelisse 1 on koondatud veisekasvatust 1999. aastal iseloomustavad andmed.

Tabel 1.

Näitaja	1999. a.
1. Piima kogutoodang, mln. tonni	10,5
2. Lüksifarme, arv	32000
3. Jõudluskontrollialuseid farme, arv	23500
4. Lüksilehmi, arv	1600000
5. Jõudluskontrollialuseid lehmi, arv	1300000
6. Keskmine jõudluskontrollialuse karja suurus, arv	55
7. Seemendatud lehma ja mullikaid, arv	1650000
8. Esmaspoegimise vanus, kuud	26
9. Keskmine farmi piimatoodang, t/aastas	349
10. Tõuraamatulehmi, arv	1200000
11. Välimik lineaarselt hinnatud, arv	650000

Kolm neljandikku Hollandi lehmadest on mustakirjud ja 25% punasekirjud. 1999. aastal toodetud 10,5 miljonist tonnist piimast läks suurem osa – 51%, juustu tootmiseks, 15% kasutati joogipiimana, 16% toodetust läks piimapulbri valmistamiseks, mitmesuguste piimatoodete, sealhulgas või tegemiseks kasutati 11% kogupiimast ja 7% moodustas kondenseerimisele minev piim.

Olulisi daatumeid Hollandi tõuaretussüsteemi ajaloost.

- 1874. a. loodi Hollandi Tõuraamat (NRS)
- 1879. a. loodi Friisi Tõuraamat (FRS)
- 1895. a. loodi esimene piimajõudluskontrolli assotsiatsioon
- 1939. a. loodi esimene kunstliku seemenduse assotsiatsioon
- 1984. a. koopereerusid tõuraamatud ja piimajõudluskontrolli assotsiatsioonid
- 1984. a. rakendati piimatootmiskvoodid
- 1991. a. seadustati EL veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteem
- 1996. a. moodustati *HOLLAND GENETICS* koos kolme kunstliku seemenduse assotsiatsiooniga
- 1998. a. moodustati veisearetuskooperatiiv *Delta*.

